

30к.

Бібліотека
«ПЕРЦЯ»

ВІТАЛІЙ НЕМЧЕНКО

ДОМАШНІЙ
РЕКЕТИР

Віталій НЕМЧЕНКО

ІЛЮСТРАЦІ В. ШИРЯЄВА

КИЇВ. ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

1991

Дружній шарж.

ЮВІЛЕЙНО-ЮВЕЛІРНИЙ ВАРІАНТ

Якщо ви думаєте, що гумористи сміються, бо їм так весело жити, то ви, як кажуть в Одесі, «таки да», сильно помиляєтесь. Ось вам, до прикладу,— доля одесита Віталія Немченка. Почав він писати і друкуватися ще в молоді літа, перший його

гумористичний вірш іще в 50-ті роки благословив до альманаху «Маяк» нині покійний відомий майстер веселого жанру Євген Бандуренко. А за ним й інший знаменитий земляк — Степан Олійник — відзначив талановитого студента-філолога Одеського університету й напроорокував йому щасливе творче майбутнє.

Так воно, в принципі, й вийшло. Ось уже тридцять років Віталій Немченко живе у Донецьку, веде відділ сатири і гумору в одній з обласних газет — зараз вона називається «Наша газета», — написав кілька тисяч фейлетонів, сатиричних заміток, гуморесок, пародій, мініатюр, не раз та й не двічі надрукувався в десятках газет, журналів, альманахів і колективних збірників — а от своєї, власної книжки ще й досі не має. Точніше, не мав до сьогоднішнього дня. Якось, іще в роки застою, у видавництві «Молодь» запланували, було, його збірку, вже навіть і гранки авторові для вичитки надіслали, — але тут саме прибіг зі своїм скороспеченим рукописом якийсь літературний генерал — і поза всякою чергою його довелось видавати. А збірку Віталія Немченка та кількох інших таких же невдах просто-напросто узяли та й вилучили з видавничого плану!

Довгенько довелось «поваритися» збірці нашого давнього й постійного автора і на нашій перчанській кухні. Та підоспіла ж зате вона саме в акурат, коли авторові, як у нас кажуть, на бублик зав'язалося. Тож привітаймо його і з першим шістдесятиріччям, і з першою веселою, дотепною й гострою книжкою, та й побажаємо, як то годиться, іще многая, многая, многая!..

Вас. ШУКАЙЛО.

ПАВІАН НА ВОЛІ

Байка

В благословенному Криму,
Де клімат милий хоч кому
І не нагадує нічого Колиму,
У заградованій вольєрі, ніби пан,
Жив Павіан.
Десь років п'ять він згадував свій Ліс,
В якому мавпенятком ріс
Без горя й сліз,
І той нещасний день, коли за хвіст
Його спіймали й всунули за ґрати —
Відвідувачів парку потішати.
Ах, зоопарк, бодай він скис!
Не раз нащадок вільних павіанів
Кляв у душі людей-тиранів,
Від злості ґрати гриз
І викомарював стриптиз.
А потім звик і вже свободу
Не міг уже й згадати сходу.
Летіли дні, складаючись в роки,
Йому носили їжу служники
І на десерт ще й дольками банана
Вгощали Павіана.
Та ось вночі у мороці німім
Ударив грім,
В залізній клітці впали враз забори.
Розхвилювався мавп'ячий служник,
Бо Павіан, що до комфорту звик,
Із зоопарку зник —
Утік у гори.
Та за три дні вернувся бідолаха:
Забр'юханий, голодний, мов бродяга,
Поторсав нетерпляче ґрати
І став лементувати:

Мовляв, відкрийте клітку, егоїсти,
Й давайте швидше ї-с-с-сти!!!

* * *

Згадав цього я Павіана,
Коли почув сусіда Йвана,
Який розхвалював давно минулий час:
— Ех, ех, немає Сталіна на вас!..

ЗМІНИ В УПРАВЛІННІ

В конторі «Пухперокопита»
Служив директором Микита.
Проста робота, далєбі,
Та виклянчив Микита в главку
Іще одну солідну ставку —
Й завів заступника собі.

У зама — кабінет завидний,
Тепер і він уже солідний,
Відповідальний працівник.
І каже: «В мене стільки діла —
Самому впоратись несила!»—
Й з'явивсь у зама помічник.

Цей помічник часу не гає:
По телефону вибиває
«Оперативку» і процент,
Але і він уже в тривозі:
«Всього я встигнути не в змозі!»—
І є вже в пома референт.

А референт у муках слова
То komponує постанову,
То протокол, то циркуляр.

І пому скаржитесь щоднини:
— Багато дуже писанини,
Мені потрібен секретар.

І незабаром в тій конторі,
Мізерній, мов піщинка в морі,
Штат управлінський геть розпух.
Гай-гай, чекать недовго: скоро
Так перешерстять цю контору,
Аж полетить із неї пух!

ЧОМУ У НАС НЕМА КОВБАС...

Зовсім не фантастична сценка

На одному м'ясокомбінаті
Зупинилась раптом вся робота:
Гласності прихильники завзяті
Цілий день не закривали рота.
У робочий час ідуть дебати:
Мітингують ліві демократи,
Мітингують праві монархісти,
Комуністи й вільні анархісти.
Дискутують: бути чи не бути
Ринку регульованому в нас?
Зможуть чи не зможуть нас зігнути
Надвисокі ціни в даний час?

Монархістів криють анархісти,
Анархістів криють монархісти,
Комуністів — ліві демократи,
Демократів — націоналісти.
І кричать, мов б'ють у тулумбаси:
— Через вас трудящі бідні маси
Втратили надії на ковбаси!
— Через вас нема ковбас у нас!
— Через вас!
— Е, ні, це через вас!..
О, прекрасний, неповторний час!

НЕВРАЗЛИВИЙ ТИТ

Не раз хотіли Тита зняти
З відповідального поста,
Але то справа не проста.
Попробуйте прискіпатись до Тита:
У нього ахіллесова п'ята
Рукою волохатою прикрита!

ДОСТРОКОВИЙ ГНАТ

Не чули про містечко Степове?
Про бравого тореадора слова?
Не в анекдотах — наяву живе
Гнат Бука — знаменитість містечкова.

Райцентрівські усі жартівники,
Які не лізуть до кишень за словом,
Давно вже Гната Буку залюбки
Прозвали дружно Гнатом Достроковим!

Прозвали так, бо полюбляв цей Гнат
Затверджене з газет вчорашніх слово.
Він всі «міроприємтя» підряд
Готовий був «продвинути достроково».

Очоливши «Райваторсировину»,
Гнат швидко проявив свою натуру
І в маси кинув фразу запальну:
«Зберем до строку всю макулатуру!»

Цей лозунг так довів до школярів,
Що Валі і Наталі горопашні
Перенесли потай за п'ять днів
Усі книжки з бібліотек домашніх.

В райвиконком поскаржились батьки...
І Гнат, на цій не втримавшись посаді,
На іншу перескочив залюбки:
В садовій керувати став бригаді.

І тут, в колгоспі, задніх він не пас,
Підлеглих «озадачив» терміново:
«Чекає груш від нас робочий клас,
Тож зберемо врожай їх достроково!»

Зібрали... Гнат ходив, немов король!
Були ж ті груші ще терпкі й зелені,
Тож відвезли їх свиням, а контроль
Добряче вдарив Буку по кишені.

Без звуку він півтисячі сплатив
За те, що урожай в саду угробив.
Й тоді ж, хоч дивувався колектив,
Хтось перевів його у виконробі.

Там свиноферму зводили якраз —
І Гнат сказав своє вагоме слово:
«РАПО й правління дивляться на нас —
Збудуємо ж свинарник достроково!»

Росла будівля швидко — просто страх...
Коли ж свиней загнали до будови,
Вночі у ньому провалився дах —
І льохи дух спустили достроково.

Тепер дружині пише Гнат листи:
«Рубаю ліс, звикаю поступово.
Як буду добре я себе вести,
То випустять, сказали, достроково!»

КАТЕРИНА НЕ ВИННА

Сповідаеть піп Гаврило
Стару Катерину:

— Відчуваєш перед богом
Ти свою провину?

— Каюсь, отче, позавчора
Глечика розбила

І промовила при цьому:
«Тьху, нечиста сила!»

А учора свого діда

За півпуда сала,

Що продав кумі за безцінь,

Чортом обізвала.

— О, ні, Катре, гріх твій тяжчий,—

Піп говорить строго,—
Не дотримуєшся ревно
Ти посту святого.
Хочеш, грішнице, горіти
В огненній геєні?..
— Та це, батюшко, напевно,
Якісь теревені.
Присягаюсь архангелом
І господом богом,
Що вже тиждень в рот не клала
Нічого м'ясного.
— Не божися, Катре, всеє,
Не дури мене ти.
Сам я бачив, як ти брала
В їдальні котлети.
— А в якій, скажіть, їдальні?
— У тій, що на розі...
— Щоб вас, батюшко, вбрикнула
Курка на дорозі!
Знайте ви, що в тій їдальні
Куховарки здібні
Подають на стіл котлети
Не м'ясні, а хлібні!

СКОРОЧЕННЯ ДО ЗАПАМОРОЧЕННЯ

1. ПЕРЕАТЕСТОВАНИЙ БРОВКО

Бровка, що стерегти добро умів
І гавкав день і ніч в дозорі,
Перевели наказом до Котів —
Мишей ловити у коморі.
Пес із ганьби заскімлив, затужив.
— За що мене отак?..— спитав несміло.
— Це не твоє собаче діло:
Скорочуємо штати сторожів!

2. ЛИСЯЧА ЛОГІКА

У землерийний трест одного Лісу,
Де розвелось нахлібників до біса,
Прийшла вказівка переглянуть штати.
— Так,— Лис промовив,— справа не проста,
Але не будемо розводити дебати.—
І скоротив... останнього Крота.

3. СЛОНЯЧА МЕТАМОРФОЗА

У відділ кадрів привели Слона
І повідомили на вухо:
— Кріпися духом, старина,
Віднині ти не Слон, а Муха!
І хай твоя Слониха там не плаче:
Зарплата йтиме все одно слоняча.

З РЕСТОРАННОЇ ПОЗИЦІЇ

По вихідних до ресторану на обід
Прийма запрошення начальник главку Кіт.
Він кадри добира в «Головсметані»,
Враховуючи їх... банкетні дані.

НЕ ЗА СЦЕНАРІЄМ

На кіностудії — страшний переполох!
Пустив хтось чутку, ніби Вовчик-жох,
Зустрівши якимось Зайця під горою,
Кричав сердито: «Ах, японський бог,
Чому іще маленьким я не здох?
Що витворює режисер зі мною!
Ганяє з серії у серію мене...
Ні-ні, йому це даром не мине,
Хай начувається, взяла б його холера!
Не витерплю, клянуся головою:
Червону Шапочку залишу я живою,
А з'їм... дружину кінорежисера!»

ЛЮБОВ СЕРЕД ФРУКТІВ

Закохався жовтий Абрикос у Грушу,
Ладен їй віддати своє серце й душу.
А вона: «Даремно руку мою просиш,
Фрукт ти підозрливий: в серці камінь носиш!»

ЖЕРТВА КРИТИКИ

Бочка стала нитиком:
— Що це за робота?
Чіп мені за критику
Затикає рота!

Д О Н О С

Ледачий Трутень (вдачу мав злостиву)
Картав Бджолу із кооперативу.
Весь повен жовчі, у весняну пору
Приніс донос на неї у контору.
Пригляньтесь, сказав, до сіромашки
І загребуці оцініть замашки.
Під час роботи — що це за порядки?—
Бджола щодня бере великі взятки!

ЗА РАХУНОК ЕКОНОМІЇ

Спитали якось Кузьмича,
Комірника «Яйцепостачу»:
— За що придбав ти «Москвича»
І спорудив шикарну дачу?
— Не «Москвича», а «Жигулі»,
Поправить мушу вас зарані.
За що? Та шлунку не жалів:
Недоїдав у ресторані...

ДИСЕРТАЦІЯ

У неї тема
Вельми актуальна:
«Як зберігати
Солому вертикально».

ВИНАХІДНИК

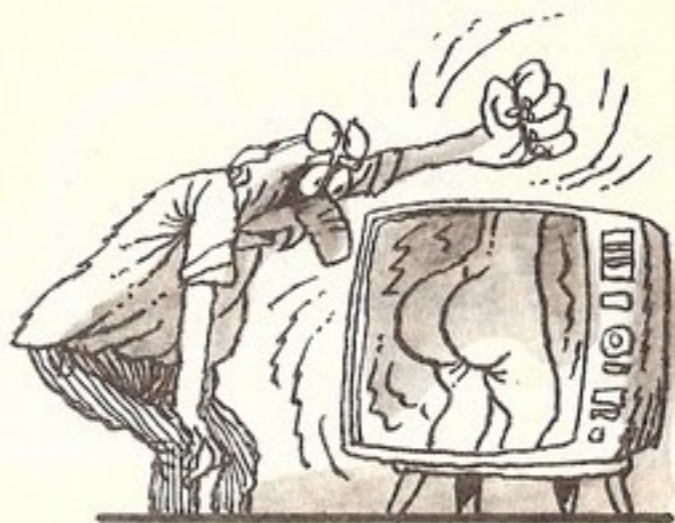
Винахіднику Гнату —
І слава, й хвала:
Він довів, що до рук
Прилипає смола!

СИЧ І БИЧ

Завяйцебазою Григорій Сич
Відгрохав дачу, осідлав «Москвич»,
Ще й відкладає дещо із зарплати.
Не раз заносивсь ревізорський бич,
Однак шмагав повітря: вміє Сич
Під ревізорів «базу підкладати».

ТАКТИЧНА УСТАНОВКА

В любительській команді «На-гора»
Гнув тренер жорстко лінію незвичну:
— Щоб успіхом закінчилася гра,
Я установку вам даю тактичну.
Запам'ятайте всі альтернативи:
Суперників лупить у хвіст і в гриву,
Ворота їх берить на абордаж!
А як програєте, то завтра — в шахту,
В комбінезонах, на підземну вахту...
Всім ясно? Все, на поле, з Богом — марш!

В ТЕЛЕМАЙСТЕРНІ

Механіка благає дід Хома:
— Прийміть в ремонт цю бісову личину.
— А що з ним?
— Зіпсувавсь наполовину:
Звук є, соображення нема.

ЗОРЯНА ХВОРОБА

В команді тренер був що треба —
Великий тактик і талант!
Він не хапав зірок із неба —
Привозив їх з чужих команд.

ЧУДОТВОРЕЦЬ

Прозвали так не без причини
В селі буфетника Мартина.
У нього — фокусника звички.
Чарівним помахом руки
Христос вино робив з водички,
Мартин-буфетник — навпаки!..

ЗАПРОШЕННЯ ДО ШЛЮБУ

На танцях, під мотання грив,
Чувак чувисі говорив:
— Не віриш ти своєму Максусу?
Щоб з'їв я чоботарську ваксу,
Щоб проковтнув нові шкарпетки,
Які мені купили предки,—
Узавтра ж ми наймемо «таксу»
І миттю збацаєм до ЗАГСу!

НАУКА І СІНО

(На уроці математики)

— Чому не вивчив ти уроку?
— Та, бачте, сталось диво з див:
Підручник батько ненароком
Гарбою сіна привалив.

— Я бачу, це тобі на руку,
Сидиш у класі, ніби гість.
Коли ж візьмешся за науку?
— Коли корова сіно з'їсть!..

ДОМАШНІЙ ФІЛОСОФ

Ледачого синка спитала мати:
— Що краще: їсти чи лежати?
Син позіхнув, пошкріб у вусі
І філософськи відповів матусі:
— Не думай, що я круглий істукан,
Найкраще їсти лежачи, маман!

СІМЕЙНА РЕЛІКВІЯ

В автобусі, що мчався шпарко
Шосейкою через діброву,
Дві пасажирки, дві шахтарки
Тихесенько вели розмову:
— У вас прекрасний медальйон,
Яка ціна йому?
— Мільйон!
— Серйозно я питаю, Віко...
— У нім — волосся чоловіка,
Цей медальйон — реліквія тепер.
Він пам'ять кращих тих часів...
— О, боже, чоловік ваш вмер?
— Ні, передчасно облісів!

ДОМАШНІЙ РЕКЕТИР

Ох, ніщо мені не миле,
Не життя, а каламуть!
Зажене мене в могилу
Те, що рекетом зовуть.

Ні, кумасю, це не жарти,
Луснув наш сімейний мир.
Любить тільки карти й кварти
Мій Тимоха-рекети́р.

Ви гадаєте, він в трепет
Товстосумів кида? Ні,
Випробовує свій рекет
Мій Тимоха... на мені.

Як на пляшку «бормотухи»
Я не видам трояка,

Він, скутали б його мухи,
Зразу рекет в хід пуска.

Піджачок свій — нарозпашку
(Чим не оперний Карась?).
Схопить склянку або чашку
Та об землю нею — хрясь!

— Жаль,— кричить,— тебе, бідняжку,
І усю рідню твою!
Дай троячку на рюмашку,
Бо весь посуд переб'ю!

Щоб нажлуктитись горілки—
Доведе, було, до сліз.
Не залишив ні тарілки,
Дорогий розбив сервіз.

А коли Тимоха здуру
Ще й кришталь потовк у прах,
Я на цього мацапуру
Розізлилась, просто страх!

— Вимагаєш на півлітру?
Хай залле тебе смола!..
І на голову макітру
Вмить йому я натягла.

Не на жарт перелякався
Бідних «аліків» кумир:
З білим світом вже прощався
Мій домашній рекетир.

Догадався все ж Тимоха,
Як приборкать сатану:
Розігнавсь — та як торохне
Головою об стіну!

Мов з порохової бочки
Розлетілись черепки.
Цілий тиждень він примочки
Клав на гулі й синяки.

Так провчила я зануду
За кухонний той розбій.
Після того самосуду
Він забув про рекет свій.

КАППЕРЕЖИТОК

Кап-кап-кап-кап — біжить первак,
Кап-кап-кап-кап — у мідний бак.
Каппережитком недарма
У селищі його прозвали:
На самогоні цей Кузьма
Накапав добрі капітали.

ЧОГО РИБА НЕ СПІВАЄ

Два приятелі, взявши по «три грами»
І не спіймавши жодного малька,
«Там три верби...» тягнули тенорками
На березі колгоспного ставка.

Сказав один: — А риба — не співає.
Чому? Цікаво це давно мені.
— Е, куме, у ставку дурних немає:
Чи ж від води потягне на пісні?..

СТРАШНА ПІДОЗРА

Заливають сльози Рому,
В горі тато й ненька:
Тиждень тому зникло з дому
Цуценя маленьке.

Мама бідкається: — Боже,
Де ж те цуценятко?
А синок суворо: — Може,
З'їв Трезора... татко?

Сам я чув, як він балакав
Вчора на весіллі:
«Милі друзі, я собаку
З'їв на цьому ділі!»...

ЛЮБОВ ДО ТВАРИН

— Повіриш, куме, що моя Марина
Страшенно любить кішечок і псів?
— Щасливий чоловік! Моїй дружині
Лише блакитних подавай песців.

ЛЕКТОР І СЛУХАЧІ

Він скаржиться, що на лекційній ниві
Не зна ні відпочинку, ані сну.
А слухачі у нього більш щасливі:
Проспали лекцію трудяги не одну!

ХИТРА АРИФМЕТИКА

— Ця арифметика проклята
Мене замучить, хай їй грець!
Чим більші в нас на фермі штати,
Тим кури менш несуть яєць.

ІЛЮСТРАЦІЯ ДО ЗВІТУ

Людей на ці збори з'явилося мало,
Та й ті, що прийшли, говорили: «Біда!»
У клубі така холоднеча стояла,
Що в звіті завклубом замерзла вода.

КРИК МОДИ

Уболівальники патлаті
(До чого модна стала юнь!)
Кричали, мов у власній хаті:
— Суддю — на імпорнтний шампунь!

МОЖНА ДОВІРИТИ

— Чи можна, річ скажи таку,
Секрет довірити Грицьку?
— Звичайно, можна. Ще з весни
Оклад підвищили для Гриця,
Та для Грицькової жони
Цей факт ще й досі — таємниця.

ТЕМПЕРАТУРНИЙ НИКОДИМ

— Температуру, — стогне Никодим, —
До сорока доходить по суботах.
У голові — немов туман чи дим,
Без бюлетеня й жити неохота!
І підмахнули бюлетень з плеча,
Повірівши нещасному на слово,
А він температуру визнача...
По градусах розпитих півлітровок.

БЕЗДУШНА МОЛОДЬ

В тролейбусі бурчав Микита:
— Невихована молодь нині,
Не хоче місцем поступитись
Простій натруженій людині...
Сказали критику на те:
— Добродію, ви ж сидите!
Озвавсь Микита в ту ж хвилину:
— Але стоїть моя дружина!

ЧИЙ БАТЬКО КРАЩИЙ

В дитсадку (почули б мами!)
Розгудівшись, мов джмелі,
Вихваляються батьками
Карапузики малі.

Повідомив Костик гордо:
— Татко мій літа до хмар!
— А в мого вже другий орден,
Він відомий сталевар!

— Капітан морського рангу
Мій татусик не дарма...
— Хе, а мій центнерну штангу,
Мов пушинку, підійма!

Запитали тут хлоп'ята
У найменшого Грицька:
— Чи немає в тебе тата,
Що ковтнув ти язика?

Підсмикнув Грицько підтяжку
І сказав, щоб знали всі:
— Мій татусь перцівки пляшку
Випива без за-ку-сі!

НЕВИЗНАНА СУРМА

ЛІТАЮЧА ХАТА

Смерекова літала хата...
Прилітала до нього вівця,
Прилітала флюяра...
Все гойдалось, літало...
Я на світанку падав з темноти
На жовтий луг.
Чув голос: «Не втілі!»

Василь ГЕРАСИМ'ЮК.

В наш вік двадцятий — де той страх?—
Гасають люди в небесах,
В метро, по горах, в океанах,
На літаках і кораблях,
На швидкохідних поїздах,
На лижах і на дельтапланах.
Мені ж доводиться літати
На гребені своєї хати.
Якщо я, друзі, на біду,
В польоті з хати упаду
На жовтий луг чи в зруб криниці,
Виніть у цьому лиш його,
Його, редактора мого
Із видавництва у столиці.

ЧОГО ЖАБИ КУМКАЮТЬ

Про що гудуть дуби, шумлять ялиці?..
Навіщо полюбив я білу хмарку?..
Квітки, як люди, як людській долі,
Одні ростуть у лузі, другі в полі...

Віктор ЗУБАР.

Від філософії аж пухне голова.
Незвідані природи таємниці...
Все думаю: чому росте трава?
Про що гудуть дуби, шумлять ялиці?
У світі білім стільки дивини...
Напружую чоло своє суворе:
Чому не їсть корова бузини?
Чому Дніпро впадає в Чорне море?
Чого це жаби кумкають в ставку
І від kota тікає мишка в шпарку?
Що каже нам зозулине «ку-ку»?
Навіщо полюбив я білу хмарку?
Навіщо брала в руки ремінець,
Коли малим ще був я, рідна мати?
Невже і пародисти, хай їм грець,
Насміляться мене ще відшмагати?

РИБ'ЯЧА ДРАМА

Якби був я, друзі, сомом,
Мабуть, жив би я в Орлі.

Олександр ЗАЙВИЙ.

Мене рідня розшукувала вдома
І сумував письменницький актив,
А я в цей час, перетворившись в сома,
В Орлі світлій безтурботно жив.

Дививсь, як щуки жадібні зубасті
Карасикам перетинали шлях,
І думав радісно: «Яке це щастя,
Що хижим шукам сом не по зубах!»

Відчувши голод, я погриз латаття
І закусив смачненьким черв'ячком.
Та в горлі щось застрягло... О, прокляття,
Глитнув того я черв'ячка з гачком!

Тут підсікли мене за півхвилини, ,
Кудись жбурнули задом наперед.
І заволав я голосом людини:
«Р-рятуйте! Я не р-риба! Я — поет!»

Рибалка (видавець мій!!!) спроквола
Відро підняв і озирнувся довкола:
— Ти, Олександр Зайвий? Ну й діла!
Подума що про тебе Сом Микола?

ВЕРЕСЕНЕВО-ЗВІРИНЕ

У вересневу ненаситну пору
Десь олені ревуть. Гірке, звірине
Щось і в тобі прокинеться неждано.
І не знаходиш цілий місяць місяця...
сам гукати
Виходиш у бори похмуроброві.

Михайло КЛИМЕНКО.

Хоч валер'янку пий чи краплі брому
Цієї ненаситної пори...
У вересні завжди тікаю з дому
В похмуроброві і глухі бори.

В мені щось прокидається звірине,
Руками і ногами рву траву.
І чую, як в душі людське щось гине:
Ізюбрів кличу я на рандеву!

Реву ієрихонською трубою,
На звірів наганяю дикий страх.
Готуючись до ревного двобою,
Гасаю в тих борах на всіх парах.

Збиваю все, що потрапля під ноги,
Мов паротяг важкий, між сосен пру...
Коли б мені ізюбрячі ще роги,
То й не такі б дива були в бору!

ЧУДЕСА В РЕШЕТІ

(Лист до сина-поета)

У решетині мати із городу
Несе духмяний спілий сапетон.

Дмитро ШУПТА.

Сапетон — кисіль із бузини.
Із «Словника української мови».

О сину мій, твоя старенька мати
Не зна, куди подітись від стида.
Чи в тебе пам'ять стала слабувата?
Чи інша приключилася біда?

Ти переплутав праведне із грішним,
Бо сапетон — не диня, далєбі.
Його носити в решетині — смішно
І непрактично, я скажу тобі.

Ох, Дмитре, як тепер сміються їдко
Старі й малі у нашому селі,
Допитуються: «Як вдалось вам, тітко,
У решеті носити киселі?»

Отож в майбутньому з реальних мірок
Ти не вилазь ніколи і ніде
І не тягни до поетичних збірок
Усе підряд, що в голову збрече.

Туманом не темни читацькі душі,
Остерігайся римованих забав,
Не стверджуй, що зривав на вербах груші
І шилом з миски патоку сьорбав.

КОПИТНИЙ ШУМ

Б'ють у бубон планети
Залізні копита
Червоних моїх поїздів...
Я у віршів тайм-аут взяв,
Зупинив їх розбіг шалений.

Олег ГОЛОВКО.

Мій кінь вороний — не дідівська коняка,
На ньому — прогресу печать.
Технічно розумний (лише не балака)
І може по світу літати.

В мого вороного залізні копита
І грива із диму й вогню.
Не їсть він ні сіна, ні дерті із жита,
Корм інший у нього в меню.

Лечу — і душа, ніби книга розкрита,
У серці — поезії мідь.
Б'ють в бубон планети залізні копита—
І шум величезний стоїть.

В санстанціях — скарги:
— Травмуються уші...
— Цей гул барабанний — не мед...
— Верніть людям тишу!
— Спасіть наші душі!
— Тайм-аут хай візьме поет!

СИРОПТАШЕЧКИ

Ой, оце чудне дівчатонько, ойя.
Щосуботоньки їзде з містонька
До бабоньки, до бабусеньки, ой...
Аж зімліє бабусина хата, ойойой,
Хата, хатуся, хатинонька,
Хатусенька, хата стріхівна, ой...
А бабище все шупортається, ойя,
З кочергами, з баняками, з банячищами.
А дівуля, дівчинина, дівувальниця
До кожуха, кожушенька так і горнеться.
А бабуся, бабуля, бабусенця
До дівчиська, дівчиниська так і тулиться—
Сиротина ж, сиротуля, сиропташечка,
Бабумамця, бабутатко, бабусонечко...

Іван ДРАЧ.

Як прийшов я до хатусі, ойойой,
До столичної хатулі, до хатиноньки,
До багатоповерхової без стріхи, ой,
Де солідне видавництво розмістилося,
Та й запитую редактора суворого:
— Як ся має моя збірочка, збірюшечка,
Виплекана мною збірюшенція?
Чи ще довго будете, ойоечки,
З випуском її у світ вовтузитись,
Бо ж читацька маса з нетерпіннячком
Жде її, ніяк не дочекається.
А редактор, редакцюга, редакцюшинька,
Вбік відклавши чорну авторучку, ой,
Усміхається, мов сонечко, у кріслоньку.
— Не хвилюйтесь, дорогесенький наш авторе,
Все іде за планом, за планусеньком,
Шеретуєм, провіваєм, чистимо...
Скоро вже любителі словесності,
Шанувальники того письменства красного
Порадіють вашій збірці, оечки,
Збіркокнижці, збіркопташці, збірюшенціі...

Повертався я додому заспокоєний:
Добре, що у видавничих хатоньках
Є такі редактори добресенькі—
Бабумамці, бабутатки, бабусонечка,
Котрі ревно опікають сиропташечок,
Віртуозів слова верлібростого.

НЕВДЯЧНА ДУША

На душу вішав я замок...
Повита мороком душа...
Душа вгадала щось інтуїтивно...
На березі Кури душа зітхає...
Відпущу свою у гори душу...

Іван ПЕРЕПЕЛЯК.

Тримав я душу під замком,
Їй не давав ні пити, ні їсти.
В комірці, схожій з тайником,
Їй не було де навіть сісти.

Душа волала день у день:
— В неволі жити — суще горе!

Щоб не засохла я, мов пень,
Ти відпусти мене у гори.

— Ну, що ж,— сказав я,— вилітай,
Мою гуманність будеш знати!
І дав адреси їй: Алтай,
Урал, Памір, Тянь-Шань, Карпати...

Чи міг я знати у той час,
Віддячить чим душа смиренна?
Вона побігла на Парнас—
І в Спільку скарги шле на мене...

ЗА СПРОЩЕНОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ

В новій Каховці пахнуть паляниці,
Напечені з добірного зерна.

Василь ГУБАРЕЦЬ.

У придніпровських хліборобських селах
Відпала необхідність в мукомелах.
Спростили технологію рішуче
У випіканні паляниць пахучих:
Зерно не мелють у Новій Каховці —
Його печуть відразу у духовці!
Виходять з того поспіху таки
Прекрасні... поетичні глевтяки!

КОСМІЧНА ІПОХОНДРІЯ, або ПЕРЕЛИВАННЯ ГУСТІ В РІДКОТУ

Ні імена, ні карбів, ані-ні...
Одна протяжність суцього тривання,
Ночей переливання прямо в дні...
Переливання густі в рідкоту...
Та й наповіщо всі ті імена,
Ота уся окремість, неповторність,
Якщо кружля-кружляє вісь земна
І мелють-мелють нещадимі жорна?
Зелений мур довкіл, а з нього хтось кричить...
Там тоне хтось...
Хтось звідкілясь гука мені...

Павло МОВЧАН.

У космосі проносився буран,
На Землю падали метеорити,
І так на мене тиснув дум канкан,
Що не хотілось навіть говорити.

Не до розмов, коли гуде навкруг
Одна протяжність суцього тривання,
Коли, одвічний здійснюючи рух,
Матерія веде переливання.

Переливається скрізь густя в рідкоту,
У максі — міні, радість — у зажуру,
Безсмертя — в Ахіллесову п'яту,
Макулатура — у літературу.

А жорна перемелюють в утиль
І макро й мікро, злото й позументи,
І рушаться без видимих зусиль
Авторитетів дутих монументи.

А Сонце, мов гігантський коровай,
Підсмажує земне створіння кожне...
І хтось гукає:
— Не переливай,
Мовчане, із пустого у порожне!

І ПИШУТЬСЯ І ...ПИ...

І скрізь — безвихідь... джаз
верескне від наїву
і котяться на нас
чумні цистерни гніву,
і котяться

і... ко...
Аж дух перехопило.
Бізонове ікло
простромлює картину.

Микола ЛУГОВИК.

Ох, музо ти моя,
Не вір нікому, мила,
Що, мов, віршую я
Без компаса й вітрила.

Це вигадки нудні!
Нахабство достеменне,
Що нібито дивні
Нагблоси у мене.

Ранкової пори
Бреду до лісу сонно
І чую — ізюбри
Ревуть ієрихонно.

І страшно так, коли
В нахмурені світанки
Рогаті маралі
Крізь хащі пруть, мов танки.

З дерев лиш листячко
Злітає легкокрило.
І котяться
і... ко...

Аж дух перехопило!

Мерщій додому мчу
В знеможі нетерплячій
І вже вірші строчу
На теми оленячі.

Перо моє скрипить
В напрузі колосальній.
І пишуться
і... пи...
Балади епохальні!

ЛІТНЯ ЛІТАНІЯ¹

Ще не відлітувало красне літо,
Літує хміль, літує чистотіл...
Літують деревій, спориш, підбіл.
Літуймося і ми з тобою влітку...
Отак літуймося, як розквітла квітка,
Отак літуймося, як розквітлий птах!

Євген ГУЦАЛО.

Весною відвесніло весноквітне,
Залишивши в душі квітистий щем.
І ось уже літує літо літне
Підбілом, деревієм, споришем.

На вигоні літуються ще кози,
В ставку літують щуки й карасі.
І, поки ще не вдарили морози,—
Літуймося! І я, і ти, і всі!

Літуймося розквітнено-квітливо
Літуймося (свічок ще варта гра!),
Бо літуватись буде неможливо,
Коли прийде осіння пора.

А там, гляди, неждано в білім світі
Ще взимку зазимується зима.
Отож літуймося літньо в літнім літі,
Літуймося взагалі і зокрема!

¹ Літанія (від грец.) — благання; в католицизмі вид молитов; довгий і нудний перелік чогось.

ЛЮБОВ З ПОЗИЦІЇ СИЛИ

Я до крапки дійшов у любові...
Кому не любить,ся,
Нехай відступиться
Мені з дороги.
А не відступиться—
Відб'ю роги.

Володимир ФЕДИНИШИНЕЦЬ.

Ой, Карпати, диво сонцелике,
Творчого натхнення джерело,
Щось в мені прокинулося дике,
Щось неандертальське підповзло.

Легіні давно хітливо й баско
На статуру дивляться твою.

Тільки — зась: за файну ту любаску
Хоч кому я роги відіб'ю!

Попередь усіх, їдять їх мухи,
Щоб ніхто з освідченням не ліз,
Бо заїхать можу я у вухо,
Вибить зуби і розквасить ніс.

Ой ви, гори, сині серпантини,
У лісах смерекових стежки,
Ніби у первісної людини,
Чешуться у мене кулаки!..

ФІЛОСОФСЬКЕ ВУШКО

Весняні порядки—
домашні потоки,
домашні завії,
землетруси місцевої дії.
Шмигають по хаті
шухляди, шухлядки
в розгардіяшному ритмі стихії.
Хто знає, куди
завіялась щітка,
сплигло просто з рук
у невідання мило.
Зате бозна-звідки
прибилось
вушко від збитої чашки.

Оксана СЕНАТОВИЧ.

Ніяк не можу спокою знайти,
Замучили домашні безпорядки.
Гасають по квартирі, мов коти,
Столи й стільці, шухляди і шухлядки.

То мило дефіцитне шезне враз,
То десь завіється старенька щітка.
— Коли скінчиться землетрус у вас?—
Цікавиться допитлива сусідка.

Мене це зачепило за живе,
Та відмахнулась, ніби від комашки.
Дивлюся, із невідання пливе
На кухню вушко з тріснутої чашки.

Це вушко ніби п'яне від весни,
І наміри його такі зухвалі:
— На мене,— каже,— погляд ти зверни—
Й вірш філософський черкони в журналі!

Та засмутили читачі мене,
Читали вголос вірш про вушко сухо:
Що входило у вухо їм одне,
Те вилітало зразу в інше вухо.

ЗАХЛЮПАНА СИТУАЦІЯ

Вереску, хлюпоту,
Сміху, тупоту...
Весна хлюпає на матір
І — на мене.
Мати хлюпає на весну
І на мене.
Сестра — на мене.

Віктор КУЛИК.

Не рік, не два і не чотири
Весна на мене точить зуб.
Як тільки вийду я з квартири,
Вона на мене зразу — хлюп!

Та що весна — уся рідня
(Сестра і мати, теща й діти)
Не може вже прожити й дня,
На мене щоб не хлюпотіти.

Хлюпоче море, мов скажене,
Регоче: «Йди-но, йди сюди!»
А підйду — жбурля на мене
Вали солоної води.

До видавництва я заскочу —
І там такий же вінегрет.
Редактори тихцем хихочуть:
— Прийшов захлюпаний поет!

ПІД ГРАДУСОМ

Виспались, випили трохи і закусили.
Настрій одразу стрибнув на найвищий градус...
До друзів біжу я — ділюся. Радіємо.
Дивись, і шампанського вип'ємо часом...
Тож нове знайомство відзначаю
Келихом шампанського — аякже ж!..
Зійшлись до батька дочки і сини,
Зяті, онуки... Полилися вина.
Дзвенять і келихи, і тости.
Чому й не випити...
І випили, і захмеліли.

Іван САВИЧ.

Дорогою буття на схилі літа
Бреду під градусом в гурті мужчин.
Погодьтеся, чимало є причин,
Щоб чарку випити і захмеліти.

Там доньку заміж віддає сусід,
Там кум відгрохав дачу чепурненьку.

Там видавництво випустило в світ
Мого колеги збілочку тоненьку.

Даремно лають критики мене,
Мовляв, у збірці Савича Івана
На сторінках фонтаном б'є спиртне...
Зате у ній води нема ні грама!

НА РОЯЛІ РІЛЛІ

За річкою у синій далині
Рояль ріллі рокоче гами горді.

Микола БОРОВКО.

Чи сам ходжу, чи з милою удвох,—
Мій слух ласкають тисячі мелодій.
У бубон неба лупить грім, як бог,
І скрипки грядок грають на городі.

І так бентежно-весело мені,
Що радістю ділюсь я з читачами:
Послухайте, як в синій далині
Рояль ріллі рокоче горді гами.

Погляньте, як радгоспний тракторист,
Знаходячись у диригентським стресі,
Смичком керма жонглює, мов артист,—
І музика гримить у піднебессі.

Тож виявити хочеться свій хист,
На клавішах ріллі злетіть до неба,
Та не дає маестро-тракторист:
Йому рояль той... засівати треба!

ПОЕТИЧНА ВОЛОГА

І плачуть гірко
І невтішно
Тумани росами...
Ридала скрипка на семи вітрах...
Плакали зорі невтішно...
Плакали хмари невтішно...
Аж ридали рушники на стінах...
Пишу при світлі,
Плачу при свічі...
І я сльозою буду, як вона...
Повмирили бабусі...
З розлуки кричать поїзди:
«Куди ви?
Куди-и-и?»

Ганна ЧУБАЧ.

Де я не стану, куди не гляну—
Тумани плачуть безперестану,
Сльозиться шибка, ридає скрипка,
Від горя сохне дівчина-рибка.
Ридають зорі в космічному хорі
І скиглять хвилі в бурхливім морі.
Пора груднева, в сльозах дерева,
Й сама я стала, мов штатна рева.
Сльозу гарячу і в снах я бачу,
І лиш бабусі уже не плачуть.
Без перспективи локомотиви
Кричать тужливо: «Куди-и-и? Куди ви?»
Постійно строга, молю я бога:
«Коли вже висохне ця волога?»

АКВАРІУМНЕ НАТХНЕННЯ

В акваріумі плава мілкота,
За листячком ховається. Дрібушка.
Угору — вниз. І їй таки байдужки,
Чи сріберна вона, чи золота.
Торкнеться скла — і знову поверта...
Сюди-туди, туди-сюди, вертушка...
Ну, що в тобі, рибиночко мала?
Ти ж не зоря та й, певне ж, не
жар-птиця,
А бач, мій зір до себе прип'яла...

Микола РАЧУК.

В акваріумі, поруч зі столом,
Кишить табун дрібушок нетямущих.
Дивлюсь і думар: «За цим ось склом
Тем філософських плаває тьма-тьмуца!

Це ж, братці, справжній броунівський рух:
Сюди-туди, вниз-вверх, за колом — коло...
О, як це підіймає творчий дух,
Вони ж на тебе дивляться, Миколо!

Можливо, ця рибиночка мала
Рідня отій, що з пушкінської казки?
Сюди-туди, вниз-вгору... Ну й діла,
Метляє, мов за помахом указки.

Комусь — грозити гарпуном киту,
А я, пробачте, знаю свою норму:
Тягаю поетичну мілкоту—
І вистача для власного прокорму!

НЕ ТА ПУТЯ

Щоб діти гамірливою юрбою
Збирали яблучка рожеві край путя,
Моя земля карпатською бджолою
Летітиме у вулик майбуття.

Микола МАТОЛА.

В поезії путі несповідимі,
Рве кігті бардів плем'я молоде.
Хто з багажем, кохаючись у римі,
А дехто й без граматики бреде.

Завжди у пошуку, завжди в роботі,
Стою погідним ранком край путя
І щось римую у своїм блокноті,
А що — і сам не знаю до пуття.

Веселі нотки у бджолинім хорі,
В моєму ж настрої мажор — тю-тю!
Боюсь, що скажуть критики суворі:
— Обрав, Миколо, ти не ту путю!

ЛУГОВІ ПЕРЕСПІВИ

Ой, при лужку, при лужку,
При широкім полі,
При великім табуні
Кінь гуля по волі.

З народної пісні.

Як би інтерпретували цю пісню деякі сучасні
українські поети

ПАВЛО МОВЧАН

Прямує все у віддалінь,
Все холодкавий дух проймає.
На всяке суще мревна тіль
Лягає — і його немає!

Ще вчора їв траву цей кінь,
Літав на крилах серафічних...
А де тепер цей кінь?
Аміль!
Ніщо у світі цім не вічне.

Із лугом трапилась біда,
Порвалась шовкова узда —
І кінь на гробовищі нині.
Я думу думаю одну:
Про вічності секунди плинні,
Чому ж мина все — не збагну!

ЄВГЕН ГУЦАЛО

Я пам'ятаю лугову ту днину,
Коли цвіли стоколос і типчак,

І пахло так буркунисто-люпинно,
Люпинисто-буркунно пахло так.

Немов релікт з епохи міоцену,
В просторах лугу кінь гуляв, як міг,
І досхочу їв ковилу зелену,
І досхочу мітлицю й тонконіг.

А де тепер мітлиця і костриця?
Костриця і мітлиця де тепер?
На місці їх отруйна чемериця
І повитиця квітнуть відтепер.
А ще зрад-зілля квітне там — цикута...
Тож навіть згадка про коня забута!

МИКОЛА СОМ

Я з дитинства знав: коняка — друг,
Кінський піт в'їдавсь в мої долоні.
Тож подумав: «Дай махну на луг!»
І махнув рукою Оболоні.

«Б'ю чолом! — сказав я землякам,—
Сом до вас прибув у гості знову...»
Думав: серцем відпочину там
І в траві знайду стару підкову.

А мій небіж (тракторист тепер)
В спогади мої підсипав трунку:
«Дядьку,— каже,— нині НТР,
Тож всіх коней списано з рахунку.
І лужок той, де вони гуляли,
Ми уже давно переорали!»

СВІТЛАНА ЖОЛОБ

Моя душа вмерзала в лід бетону,
Тонула у липкій трясовині,
На сонці розігрітого гудрону,—
І луг зелений марився мені,
Де я, дитя степів і їх окраса,
В траві густій бродила напрямки,
Пришпорювала дикого Пегаса
Й творила з Знаком якості рядки.
Бриніли мухи в надвечірній час,
Настром трав так було в ніс дурманно,
І зморений, захеканий Пегас
Вуздечку гриз і говорив:
— Світлано!
Коли скінчиш джигітування ти?
Мерщій мене на волю відпусти!

ІВАН КОЗАЧЕНКО

Тобі я співчуваю, кінь гнідий,
І дядько Муха, випивши, теж плаче.
Колись брикав ти в лузі молодий,
Тепер же тягнеш лямку, небораче.

За горизонт промчалися літа,
Ледь-ледь траву жуєш, і сила всохла,
Натерли холку дуги хомута,
Ще й подруга твоя учора здохла.

Твій іздовий — твій бог і твій цехком—
Тебе по ребрах лупить батіжком,
Прискорює ходу твою в могилу.
І ти, забрьоханий сумний осінній кінь,
Іржеш печально в синю в'єсочінь,
Мов кличеш з небуття своєю кобилу.

Филимон, торгаш і жмот, що казився з жиру,
 Мав дві книжки в ошадкасі, «Волгу» й люкс-квартиру.
 Що він формений куркуль, кожен це патяка.
 Тож поперся раз в село чортів лобуряка.
 — Всьо отдам,— кричав той жмот,— заради досугу,
 Лиш не медля приведіть жеребця із лугу.
 Вмію я гнuzдaть авто й прочі агрегати,
 А тепер на жеребці хочу поскакати.
 Осадила Филимона Фенька чорноброва:
 — А чи всі у тебе вдома, тютя безголова?
 Вже сім год тому назад того коняцюру
 Прикандичив живодер й зняв із нього шкуру.
 Що ти витріщивсь на мене, як баран на браму?
 Дуй отсюда побистріше, не нервіруй даму!

Ювілейно-ювелірний варіант	3	Можна довірити	30
ЧОМУ У НАС НЕМА КОВБАС...		Температурний Никодим	31
Павіан на волі	7	Бездушна молодь	31
Зміни в управлінні	8	Чий батько кращий	32
Чому у нас нема ковбас	9		
Невразливий Тит	11	НЕВИЗНАНА СУРМА	
Достроковий Гнат	12	(Літературні пародії)	
Катерина не винна	14	Лігаюча хата	35
Скорочення до запоморочення	17	Чого жаби кумкають	35
З ресторанної позиції	18	Риб'яча драма	36
Не за сценарієм	18	Вереснево-звіриня	38
Любов серед фруктів	19	Чудеса в решеті	39
Жертва критики	19	Копитний шум	40
Донос	19	Сиропташечки	42
За рахунок економії	20	Невдячна душа	43
Дисертація	20	За сирощеною технологією	44
Винахідник	20	Космічна іпохондрія	45
Сич і бич	20	І пишуться і... ви...	46
Тактична установка	21	Літня літанія	48
В телемайстерні	21	Любов з позиції сили	49
Зоряна хвороба	22	Філософське вушко	50
Чудотворець	22	Захлюпана ситуація	51
Запрошення до шлюбу	23	Під градусом	53
Наука і сіно	23	На ролях ріллі	54
Домашній філософ	23	Поетична волога	55
Сімейна реліквія	25	Акваріумне патхнення	56
Домашній рекетир	25	Не та путя	57
Канперезиток	27		
Чого риба не співає	28	ЛУГОВІ ПЕРЕСПІВИ	
Страшна підозра	29	Павлю МОВЧАН	59
Любов до тварин	29	Євген ГУЦАЛО	59
Лектор і слухачі	30	Микола СОМ	60
Хитра арифметика	30	Світлана ЖОЛОБ	61
Ілюстрація до звіту	30	Іван КОЗАЧЕНКО	61
Крик моди	30	Павло ГЛАЗОВИЙ	62

БИБЛИОТЕКА «ПЕРЦА» № 382

Виталий Петрович Немченко

ДОМАШНІЙ РЕКЕТИР

(на українском языке)

Иллюстрации В. Ширяева

Издательство «Радянська Україна»

Редактор В. Бойко

Технічний редактор М. Недоступ

Коректор Н. Ананьїна

Здано до набору 21.03.91. Підписано до друку 05.05.91. 70×108/32.
Папір книжково-журнальний. Гарнітура літературна. Офсетний друк. 2,8 умовн.
друк. арк. 2,8 умовн. фарб. відб. 2,28 обл.-вид. арк. Тираж 57 000 прим.
Зам. 02010081. Ціна 30 к.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна»,
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Адрес редакції: 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Комбінат печаті видавництва «Радянська Україна»,
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

**З бібліотеки
Веніаміна
Еппеля**